

6. Závěr

Z předchozího výkladu vyplývá, že rozhodčí řízení nemůže vytvářet konkurenci řízení soudnímu. Lze s úspěchem konstatovat, že v řadě aspektů je rozhodčí řízení projevem pokročilejšího právního uvědomění. Již samotný konsensuální projev vůle stran, aby byl případný spor projednán před rozhodci, totiž svědčí o snaze předejít zbytečné zdlouhavosti a nákladnosti soudního řízení. S ohledem na situaci v tuzemském soudnictví způsobenou řadou jak objektivních, tak i subjektivních důvodů, rozhodčí řízení představuje nepochybně rychlejší a zpravidla i levnější způsob řešení sporů. Frekventovaně se poukazuje také na jednoduchost, neformalizovanost a operativnost rozhodčího řízení. Tyto obvykle zdůrazňované přednosti nadále zvyšují na oblíbenosti tomuto alternativnímu řešení sporů.

Je nezbytné však poznamenat, že pokud se strany rozhodnou uzavřít rozhodčí doložku a chtějí předejít problémům, měly by v první řadě důkladně zvážit, jakému rozhodci svěří k rozhodnutí svůj budoucí spor. Jako nejpříjemnější se jeví varianta, uzavřít rozhodčí doložku ve prospěch některého stálého rozhodčího soudu, který je schopen zajistit spravedlivé a nestranné projednání sporu. Stálé rozhodčí soudy zcela určitě poskytují administrativně vhodnější prostředí pro projednávání majetkových sporů než rozhodčí řízení ad hoc.

Institucionální rozhodčí řízení disponuje i jinými přednostmi. Především bývá považováno za bezpečnější a efektivnější formu řízení. Strany si navíc mohou vybrat ze seznamu rozhodců pro svůj spor nejvhodnějšího resp. nejkvalifikovanějšího rozhodce. Stálé rozhodčí soudy si ve svých statutech kladou další kritéria pro zápis do seznamu rozhodců, což dává záruku odbornosti rozhodce.

Rozsáhlost problematiky rozhodčího řízení znemožňuje vyčerpat v jediné práci celou šíři tohoto tématu. V předkládané diplomové práci se snažím postupovat od obecnějšího výkladu, vztahujícího se na celé odvětví rozhodčího řízení, přes popis hlavních věcných souvislostí, až po konkrétní vymezení některých institutů (např. problematice arbitrability se věnuji nejdříve v obecné rovině a poté ve vztahu k Rozhodčímu soudu při HK ČR a AK ČR). Proto jsem musel pečlivě volit, kterým otázkám se věnovat podrobněji, některé jsem naopak musel vzhledem k rozsahu práce zcela vypustit.

V souvislosti se zaměřením na institucionální rozhodčí řízení jsem do diplomové práce pochopitelně zapracoval rozhodčí řízení před Rozhodčím soudem při HK ČR a AK ČR, neboť tento rozhodčí soud je nejvýznamnějším stálým rozhodčím soudem působícím na území České republiky. Nakonec pojednání o Rozhodčím soudu při HK ČR a AK ČR představuje tu část diplomové práce, kterou lze označit za stěžejní. Tento rozhodčí soud se může pochlubit dlouholetou tradicí. Během posledních let si získal velmi dobré renomé a to i v zahraničí.

Snažil jsem se klást důraz na aktualitu zpracovaného tématu, nejen proto jsem se rozhodl věnovat rozhodčímu řízení o domény .eu a o domény nejvyšší úrovně, ačkoliv se právě v těchto případech jedná o spory s tzv. mezinárodním prvkem. Agenda Rozhodčího soudu při HK ČR a AK ČR se neustále rozšiřuje a vzhledem k nově chystaným změnám lze další vývoj arbitrability v blízké budoucnosti očekávat.

V loňském roce počet vyřešených vnitrostátních sporů před Rozhodčím soudem činil 1320 sporů, což představuje oproti roku 2000 téměř desetinásobný nárůst. Je tedy nesporné, že postavení Rozhodčího soudu při HK ČR a AK ČR a to zejména na poli rozhodování vnitrostátních sporů v současné době stále nabývá na významu. Je však nutné podotknout, že počet rozhodovaných doménových sporů (ADR) od svého zavedení v roce 2006 rapidně klesl.

Hlavním cílem této diplomové práce bylo vystihnout všechny důležité rysy institucionálního řízení z hlediska současné právní úpravy. V souvislosti s bližším seznamováním s danou problematikou jsem se však stále více setkával s nejasnostmi, kterým stávající zákonná úprava rozhodčího řízení jen nadbíhá a napomáhá. Chybějící neúplná úprava musí být v mnoha případech dotvářena analogií či judikaturou. Navíc k tomu přispívá skutečnost, že Rozhodčí soud při HK ČR a AK ČR může některé procesní otázky upravit zcela odchylně od kmenové úpravy obsažené v zákoně o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. V neposlední řadě je tato situace umocněna odlišnými názory jednotlivých rozhodců Rozhodčího soudu při HK ČR a AK ČR.

Během psaní této práce jsem několikrát narazil na rozcházející se názory odborné veřejnosti. Jedná se zejména o podstatu rozhodčího řízení, neboť k tomuto často diskutovanému tématu se na teoretické úrovni objevuje řada polemik. Její jednoznačné nezodpovězení však může mít v praxi závažné důsledky. V této otázce dokonce nejednou judikoval i Ústavní soud. Další případ, ve kterém zdaleka nepanuje

shoda, představuje zakládání arbitrážních center a následné nevyřešení legálnosti jejich působení. Tato situace jistě volá po důkladnější právní regulaci, nicméně pravděpodobně nezbude, než se se současnou realitou smířit. Konečně šlo i o otázku elektronické formy rozhodčí smlouvy v souvislosti se založením pravomoci Rozhodčího soudu při HK ČR a AK ČR, která znamená zásadní předpoklad pro projednání sporu před tímto rozhodčím soudem. Zmíněné názorové neshody mohou být přínosem v teoretické rovině, nikoliv však v praxi.

Původní koncepční záměr této práce směřoval k tomu, aby nepůsobila zcela popisně. Věřím, že se mi tento cíl, podařilo alespoň zčásti naplnit. V diplomové práci jsem vycházel z konkrétních případů, které byly řešeny před Rozhodčím soudem při HK ČR a AK ČR a pokusil jsem se přiblížit dosavadní zkušenosti z aplikací relevantních předpisů a judikatury.